

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 6. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne uročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

P. n. volilnim možem kmečkih občin!

Kmečke občine na Štajarskem bodo svoje državne poslance volile prihodnjo sredo, dne 17. marcija. Naš kandidat okrajev: Maribor, Slov. Bistrica, Konjice, Slov. Gradec in Marenberg je bivši mnogozaslužni državni poslanec in deželni odbornik, g.

profesor Fr. Robič.

Slov. kandidat okrajev: Ptuj, Sv. Lenart, Ormož, Ljutomer, Gornja Radgona, Rogatec in Smarje je bivši velezaslužni državni poslanec, vlč. g.

dr. Lavoslav Gregorec.

Ker je g. Mihael Vošnjak odklonil kandidaturo, zato je vsled sklepa »Slovenskega društva« dne 4. febr. slov. kandidat okrajev: Celje, Laško, Vransko, Gornji grad, Šoštanj, Brežice, Kozje in Sevnica g.

Hugon vitez pl. Berks.

Slov. volilni možje kmečkih občin! Vsak si naj ime svojega kandidata tako zapiše na glasovni list, kakor je imate tukaj tiskano in naj prinese tudi poverilni list seboj. Dragi možje! Kakor vsakokrat, tako tudi letos glejte, da bodo volitve izpadle sijajno in za Vas častno!

Volilni shod „kat. pol. društva v Konjicah“.

Naš zbor dne 7. marcija je bil brez vnanjega sija, a bo gotovo rodil obilo dobrega sadu. Po kratkem pozdravu vlč. g. prvomestnika, nadžupnika Voh, je prečital č. g. tajnik Kukovič sledeči laskavi odgovor našega milostljivega knezoškofa Mihaela na sklepe zadnjega zbora našega društva:

»Mnogospoštovano predstojništvo »katoliško-političnega društva v Konjicah«!

Vse hvale vredno izjavo »kat.-pol. društva v Konjicah« od 1. februarja 1897, št. 26 sem prejel s posebnim veseljem. — Daj ljubi Bog imenitnemu in svojemu namenu zvestemu društvu še prav dosti storiti za prenovljenje obstoječih razmer v smislu svete katoliške cerkve. — Ako se bode čislano društvo vseskozi ravnilo po vodilu skupnega pastirskega lista avstrijskih škofov, prebranega prvo predpostno nedeljo (septuagesima) 1897 in se bo njegov vzgled povsod posnemal, se bode spolnila želja sv. Očeta, in človeška družba se bo pomladila po duhu Kristusovem.

Izraz udanosti do sv. Očeta o priliki dvajsetletnice Njehovega vladanja sem Njim včeraj najspoštljiveje sporočil po apostolskem nunciju na Dunaju.

Ker je slavno društvo udano zato prosilo, podelim

mu prav rad višepastirski blagoslov, in želim, naj božji blagoslov vedno pri društvenikih ostane.

V Mariboru, dne 19. februarja 1897.

† Mihael l. r.,
knezoškof.

Mnogoštevilni društveniki so te zlate besede poslušali z veliko pazljivostjo ter so ob koncu navdušeno zaklicali trikrat: »Živio, knezoškof Mihael!«

Nato je društveni tajnik, g. Kukovič, obširno poročal o shodu volilnih mož v Celju dne 4. marcija. Z velikim veseljem smo slišali hvaliti lepo slovo, v kateri se je vršilo celjsko zborovanje. Naši volilni možje so s krepkim »živio«-klicem pozdravili naznanilo, da je naš bližnji sosed, č. g. Jožef Žičkar, župnik vitanjski, edini kandidat, kateremu bodo vsi katoliško misleči možje-volilci V. kurije okraja Celje-Ptuj dne 12. marcija z veseljem oddali svoje glasove.

Gosp. dr. Rudolf je potem poročal o naši prošnji, katero smo po sklepu zadnjega zbora odposlali na deželni zbor, da nam bi se polahčala plačila zastran naše železnice. Žal, da nam letos še ni mogel pomagati deželni zbor, a prišli so v Gradcu do trdnega prepričanja, da nam se mora zlahčati neznosno breme, ki žuga ves naš okraj uničiti.

Ker blagajnik, č. g. kaplan Šoba, pri obletnici ni našel časa za svoje poročilo, je pri tem zboru malo potrkal na radodarne žepe mnogoštevilnih društvenikov. Da bi se ravnotežje v naši blagajni tem hitreje doseglo, se je g. dr. Rudolf takoj odpovedal tirjatvi, katero je imel do društvene blagajnice za one prošnje, katere je priskrbel našim občinam, da so pravočasno prosile za znižanje zemljarine. Potem je pa še on z nekaterimi drugimi gospodi vred zložil naročnino na tri iztise »Slov. Gosp.«, ki si je v novjšem času pridobil mnogo novih prijateljev. Poslednjič je podal g. prvomestnik potrebnih ravnil za dan volitve in zaključil zborovanje.

Pozor, bodoči državni poslanci!

(Dopis iz vranskega okraja.)

Slabo se godi dandanes delavcu, a še slabše godi se kmetu. Delavec ima vsaj gotov zaslužek in, če varčno živi, že izhaja. Kmet pa večkrat pri najboljši volji ne more izhajati, zato ni čudno, da gre posestvo za posestvom na kant. Svojih poljskih pridelkov sploh ne more prodati ali pa jih proda le za malo ceno. Včasih pa tudi nima kaj, da bi prodal; pride povodenj, pride slana, pride pogubonosna toča in — kmet nima sam kaj v usta dati. Če hoče živež imeti, ga mora kupiti. Koliko pa jih je, ki ga nimajo za kaj kupiti! A vkljub temu mora kmet še davke odrajtati, mora posle drago plačati in za druge reči skrbeti.

Iz tega se razvidi, kako slabo je dandanes za kmeta. Naši državni poslanci nam pa ta žalostni stan lahko izboljšajo in ga tudi morajo izboljšati, če jim je blagor države na srcu, ker mi kmetje smo — temelj države. Kjer pa ni temelja, ondi vse razpade. Zato več kmečkih volilcev vranskega okraja gotovo v imenu vseh slovenskih kmetov opozarja bodoče slovenske državne poslance in še posebno kmečke poslance, da naj se pri svojem delovanju ozirajo na sledeče njihove želje:

1. Slovenski državni poslanci naj vselej jasno izražajo svoja verska načela; poganjajo naj se za take šolske postave, da se bo mladina izgojevala v versko-narodnem duhu. Obiskevanje šole na kmetih naj se skrajša na 6 let!

2. Naši poslanci morajo na volilnih shodih svojim volilcem obljubiti, da brez tehtnega uzroka ne bodo odsotni pri nobeni državnozborni seji. Kako nemarni so v tem oziru mnogi slovanski in celo slovenski poslanci, kaže žalostno glasovanje o celjski postavki.

3. Slovenski kmečki poslanci naj stopijo v nekako zvezo s kmečkimi poslanci vseh avstrijskih narodov, da bodo vsi skupaj vsaj v gospodarskih vprašanjih jedini postopali. In vsi skupaj naj potem delujejo na to, da se upeljejo kmetom ugodne postave, n. pr. postava proti razkosovanju kmečkih zemljišč, postava o zadrugah itd. Te zadruge bi potem tudi vojake lahko zalagale z žitom, z živino itd. ali bi posredovale pri kupčiji itd. Vsled tega bi ostal ves dobiček v žepu kmetov, ne pa židovskih milijonarjev.

4. Naj glasujejo zoper vse, kar bi utegnili kmetom večje davke nakladati. Če potrebuje država denarja, naj ga ji dajo židovi, kateri ga imajo tako preveč. Vsem stanovom se povišujejo plače, kdaj se bodo pa nam povišale?

5. Naši poslanci naj glasujejo samo za pravično pogodbo z Ogersko; mi nismo ogerski sužnji.

6. Vsi slovenski poslanci naj stopijo v jugo-slovanski klub.

7. Naši kmečki poslanci naj prirejajo in morajo prirejati med nami shode, da jim bomo svoje želje razodeli. V Savinjski dolini se dozda še nobeden ni predstavil.

Poslednjič pozivljamo vse slovenske kmete, naj si zagotové svoje poslance, da jih bodo pošteno zastopali v državnem zboru. Ob enem prosimo vse slovenske, kmetom prijazne liste, naj objavijo ta članek v svojih predalih.

Sledé imena več volilcev.

Iz deželnege zбора.

Jako burna je bila seja dne 2. marcija, v kateri se je obravnavalo o deželnem gospodarstvu v Oberhofu in Buchau, okraj Št. Galen na Gornjem Štajarskem. Na tem gospodarstvu, katero obsega okoli 230 oralov, bi se naj izrejala živina pingauskega plemena in se potem oddajala po primerni nizki ceni med štajarske kmete. Toda pri tem ima dežela že gotovih stroškov 166 tisoč gold., pa še nobenega dobička ne. Vsako leto se kaže le nova zguba in škoda za deželo. Grof Otmar Lamberg, ki je prevzel v finančnem odseku poročilo o tem ponesrečenem podvzetju, je prišel do sklepa ter predlagal finančnemu odseku, naj se to gospodarstvo proda ali dá v najem, da se dežela obvaruje novih nepotrebnih stroškov, ki bodo leto za letom znašali po 15.000 gld. Toda njegov predlog se je zavrnil v finančnem odseku in pozneje zopet pri skupnem posvetovanju deželno-kul-

turnega in finančnega odseka. Pri tem posvetovanju je glasovalo za ohranitev tega ponesrečenega gospodarstva 9 udov, nasproti pa, torej za to, da se proda ali v najem dá, le 6 udov namreč: Grof Lamberg sam, potem nemška nacionalca Mosdorfer in Grösswang, nemški konservativci Hagenhofer in Slovenca dr. Jurtela in Žičkar. Teh 6 poslancev je potem sestavilo posebno sporočilo o tej zadevi na deželni zbor s prošnjo, da se to gospodarstvo razpusti.

Pri razpravi v zbornici je govorilo mnogo poslancev za predlog manjšine, torej za razpustitev, nekateri so pa rekli: »Poskusimo se z novim oskrbnikom; morebiti bo ta bolj srečen, kakor so bili njegovi predniki«. Izmed Slovencev se je oglasil k besedi g. Žičkar, ki je sledeče izjavil: »Pri posvetovanju o deželnem gospodarstvu Buchau in Oberhof se je večkrat povdarjalo, naj se Gornjemu Štajarju tudi skaže kakšna dobrota, kakor ima Spodnji Štajar svojo sadjerejsko in vinorejsko šolo v Mariboru, potem Srednji Štajar poljedelsko šolo v Grotenhofu pri Gradcu, tako naj ima tudi Gornji Štajar svojo živinorejsko in sirarsko šolo v Buchau in Oberhofu. Toda obiskovali so to gospodarstvo v naj-novejšem času 3 deželni poslanci, 2 iz Gornjega Štajarja (Lamberg in Grösswang) in 1 iz Srednjega Štajarja (Hagenhofer), pa so se prepričali, da to gospodarstvo se ne more izboljšati. Ne radi tega, kakor da Spodnji Štajar nasprotuje Gornjemu Štajarju, temveč zategadel, da dežela ne plačuje nepotrebnih stroškov, bodem glasoval proti temu, da se ohrani to gospodarstvo.« Pri glasovanju pa se je predlog večine sprejel, naj se vendar še nekaj časa naprej gospodari. Za leto 1897. je nastavljena potreščina za to gospodarstvo z 19.208 gld., med dohodki tega gospodarstva se je vzel znesek z 12.150 gld., primanjkljaj bi znašal torej 7058 gld.

Cez leto dni bomo videli, kdo je imel prav: grof Lamberg in tovariši, ki so zahtevali razpustitev gospodarstva, ali baron Stürkh in večina zbornice, ki je sklenila, naj še na dalje poskušamo s temi posestvi. Brez dvoma je to, da bo dežela morala še ogromne svote plačevati, predno se zavoženo gospodarstvo spravi v pravi tir. Poslanec Hagenhofer je prav imel, ko je rekel: »Kmetom bi se veliko boljše pomagalo, če bi se za denar, ki se leto za letom zavrže v to gospodarstvo, kupovali biki ter se zastonj razdeljevali med živinorejce, kakor pa, da se za tako drago ceno izgojuje v Oberhofu in Buchau mlada živina«. — Morebiti zanima č. bralce, če jim naznamo, da stanejo oskrbovalna vsprejetišča vsako leto 99.960 gld. Sklenilo se je pri posvetovanju te točke, da mora deželni odbor preiskati, ali bi ne bilo mogoče, skrajšati število teh oskrbovalnih postaj. Obče so pa pripoznali poslanci raznih strank, da je varnost na deželi zdaj večja, odkar so vpeljana ta oskrbovalna vsprejetišča. Ko je v zbornici neki konservativen poslanec pripoznal dobroto teh postaj iz omenjenega uzroka, mu jo je nemški nacionalac Posch skušal zasoliti, češ: »Ko smo se posvetovali o vpeljavi teh vsprejetišč, ste pa konservativci razun Bärnfeinda vsi nasprotovali«. Poslanec Hagenhofer pa je dobro odgovoril: »Mi smo se ustavljali le za tega voljo, ker smo rekli, naj za ta vsprejetišča, kamor bodo zahajali pomočniki obrtnikov, tudi obrtniki plačujejo, ne pa kmečki ljudje«.

Zastran železnice, katere je zidala dežela, naznam danes sledeče. Železnica Celje-Velenje je stala 2 milijona 702 tisoč 703 gld. 48 kr. (2.702.703 gld. 48 kr.), železnica Wieselstorf-Stainz 315.502 gld. 50 kr. — Poličane-Konjice: 351.167 gld. 26 1/2 kr. — Kapfenberg-Seebach-Au 1.051.064 gld. 72 kr. Unzmarkt-Mauterndorf 2.614.620 gld. 57 kr.; naprava vseh 5 deželnih železnic je torej požrla 7 mili-